

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2014

GOTLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015

I vårprognosen 2014 bedömde Arbetsförmedlingen att arbetslösheten i Gotlands län skulle sjunka för innevarande år och för 2015. Detta scenario kvartstår nu i denna prognos även om förbättringen för 2015 kommer att bli långsammare än vad som då prognosticerades. Arbetslösheten har sjunkit med cirka 125 personer i stället för cirka 200 som väntades i våras.

Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar visar ett något starkare efterfrågeläge inom näringslivet på Gotland än normalt. Höstens undersökning visar att efterfrågan på varor och tjänster stärkts jämfört med förra hösten. Efterfrågan är dock något lägre än i våras vilket inte är konstigt om man ser till Gotlands stora säsongsvariationer.

Återhämtningen av den globala ekonomin har gått långsammare än väntat, vilket är en följd av en tydlig inbromsning i tillväxttakten i euroområdet. Det som oroar är att också Tyskland gått på tomgång två kvartal i följd. Bedömningen för det kommande året är att återhämtningen i världen fortsätter, dock i något lägre takt än tidigare bedömningar. BNP i världen beräknas öka från 3,3 procent 2014 till 3,6 procent 2015. USA agerar draglok för den globala tillväxten men också Storbritannien bedöms få en stark utveckling. Tillväxtekonomierna med Kina i spetsen bedöms fortsätta att uppvisa en god tillväxt, men tillväxtnivån har skruvats ned. Euroområdet får ytterligare ett trögt år, men återhämtningen fortsätter trots allt. Detta påverkar svenska exportföretag eftersom knappt 75 procent av exporten går mot Europa och 40 procent av exporten är riktad mot euroområdet. Detta medför att den svenska tillväxten bedöms bli något svagare än vad vi bedömde juni 2014. För 2014 och 2015 beräknas BNP till 2 procent respektive 2,3 procent.

Resultaten från höstens intervjuundersökning visar att efterfrågeläget stärkts något inför kommande 6 månader jämfört med samma period förra året. På 6-12 månaders sikt är efterfrågan än mer positiv, dock något lägre än hösten 2013. Som vanligt på Gotland väntas sommarhalvåret bli klart bättre än vinterhalvåret. Efterfrågan för de senaste 6 månaderna inom det privata näringslivet blev dock svagare än väntat. Hotell och restaurang har haft bäst efterfrågan. Svagast utveckling har jord- och skogsbruk haft. Inför vinterhalvåret väntas Gotland få en svagare utveckling än riket i övrigt. Bäst väntas finansiell verksamhet gå. Svagast utveckling väntas hotell och restaurang samt transport få. Även handeln väntar sig en svag utveckling under vintern. För kommande 6-12 månader bedöms också efterfrågan på gotländska varor och tjänster att bli starkare, om än något svagare än vid höstprognosen 2013. På 6-12 månaders

sikt är det hotell och restaurang som väntas gå bäst. Även finansiell verksamhet och företagstjänster samt handeln väntar sig en starkare efterfrågeutveckling. Svagast utveckling väntas jordbruk, skogsbruk och fiske få.

Den svenska ekonomin har stärkts och antalet sysselsatta gotlänningar väntas öka under innevarande och nästa år som en följd av en fortsatt stark inhemsk efterfrågan. Bristen på arbetskraft har ökat något jämfört med förra hösten men är fortfarande relativt låg. Flera företag och verksamheter har dock fortsatta problem med att rekrytera vissa nyckelkompetenser, till exempel undersköterskor eller lastbilmekaniker. En sådan bristsituation riskerar att hämma företag och organisationers tillväxtpotential och följaktligen den möjliga sysselsättningsökningen. I den offentliga sektorn riskerar en sådan brist att försämra tillgången på välfärdstjänster. I slutändan kan det innebära sämre lönsamhet och lägre sysselsättning hos de gotländska företagen och verksamheterna. Sysselsättningen bedöms öka med cirka 175 personer till slutet av 2014, att jämföra med vårens prognos 200. Sysselsättningen väntas sedan fortsätta öka under 2015 med cirka 250 personer, jämfört med tidigare prognosticerade 325. Detta motsvarar en sysselsättningsökning på 0,7-0,8 % och antalet sysselsatta blir då cirka 25 550. Befolkningen på Gotland bedöms öka över tid men samtidigt minskar antalet personer i arbetsför ålder (16-64 år) under lång tid framöver, åtminstone till 2025 enligt SCB:s befolkningsprognos. Vi har under ett antal år sett en ökad överströmning från sjukförsäkringen in i arbetskraften. Samtidigt har stora kullar lämnat de gotländska gymnasieskolorna under de senaste åren vilket också inneburit ett tillskott till arbetskraften. En förstärkt konjunktur bedöms innebära att arbetskraften fortsätter öka svagt under 2014 och 2015.

Arbetslösheten varierar mycket under året på Gotland som en följd av de stora skillnaderna mellan hög och lågsäsong. Sett över några år så nådde arbetslösheten sin hittills lägsta nivå under sommaren 2008. Därefter ökade arbetslösheten kraftigt som en följd av den ekonomiska krisen hösten 2008. Sedan dess har arbetslösheten varierat över säsongerna men ökat trendmässigt fram till den kulminerade 2012. Därefter har arbetslösheten minskat och till fjärde kvartalet 2014 bedöms antalet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd att ha minskat med cirka 125 personer till knappt 2 500. Vid slutet av 2015 beräknar vi att arbetslösheten har sjunkit ytterligare till cirka 2 350 personer, motsvarande en relativ arbetslöshet på 8,2 procent. Det arbetsmarknadsprogram som har och bedöms fortsätta

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Även om framtidstron har stärkts hos många av de gotländska företagen är utmaningarna på den gotländska arbetsmarknaden desamma som i våras:

- Allt fler har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden
- Företagen har svårigheter att hitta nödvändig kompetens
- Generationsväxlingen ökar rekryteringsproblemen ytterligare
- Matchningen mellan arbetssökande med svag ställning på arbetsmarknaden och arbetsgivarnas behov av mer kvalificerad arbetskraft

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser